

Vejledning til producenter om forebyggelse og håndtering af dioxin/PCB i æg.

Denne vejledning er udarbejdet af Fødevarestyrelsen i dialog med erhvervet, DTU-Fødevareinstituttet, Miljøstyrelsen og NaturErhvervsstyrelsen.

Undersøgelser i Danmark og udlandet har vist, at der kan være en risiko for forhøjet indhold af dioxin/PCB i æg fra mindre besætninger med udegående høns. Denne vejledning er ment som inspiration **til producenter af æg** med henblik på at forebygge et forhøjet indhold af dioxin/PCB i æg. Derudover er der **forslag til tiltag**, der kan indgå i en handlingsplan, hvis der konstateres forhøjede værdier af dioxin/PCB i æg.

Hvad er dioxin og PCB?

Dioxin er en miljøforurening med lang nedbrydningstid.

Forureningen stammer især fra afbrænding af affald og fra industriproduktion gennem tiderne, og er blevet spredt via luften, så det i dag kan måles i stort set al overfladejord i Danmark i små mængder. Alle affaldsforbrændingsanlæg i Danmark er i dag forsynet med dioxinrensning, så miljøet tilføjes ikke længere dioxin af den vej.

Ved de fleste processer, hvor der dannes dioxiner, kan der også ske utilsigtet dannelse af PCB.

- Dioxin er sundhedsskadeligt i høje doser over længere tid. De sundhedsskadelige effekter af dioxin er nedsat immunforsvar, indvirkning på hormonsystemet og øget risiko for kræft.
- PCB er et kemisk stof, der tidligere primært blev anvendt i fugemateriale og i nogle former for maling.
- PCB kan påvirke visse hormonsystemer i kroppen og indvirke på fostrets udvikling.

Forebyggelse og tiltag

Hvordan begrænses hønsenes eksponering for dioxin?

- Brændeovne og halmfyr skal anvendes korrekt. Se link fra Miljøstyrelsen om fyring i brændeovne:
[http://www.mst.dk/Borger/luft/Braendeovne/saadan_fyrer_du_fornuftigt/Bru
g_rent_og_toert_trae.htm](http://www.mst.dk/Borger/luft/Braendeovne/saadan_fyrer_du_fornuftigt/Bru_g_rent_og_toert_trae.htm)
- Overhold de gældende regler om afbrænding. Det er f.eks. ikke tilladt at afbrænde affald, herunder affaldstræ, spånplader mm. (Kommunerne fastsætter regler om afbrænding af haveaffald).
- Smid ikke aske eller andre affaldsprodukter fra fyr/brændeovne ud i hønsegården.
- Vær opmærksom på, at særlige begivenheder såsom ildebrande i nærheden kan give forhøjet forurening i området. Har vinden båret røgen hen over hønsegården? I så fald kan pløjning eller på anden måde "skift" af jorden i hønsegården komme på tale.
- Vær opmærksom på, hvilken slags strøelse der anvendes. Undgå strøelse med kilder til dioxin/PCB såsom forbrændingsrester.
- Støvbade bør være tilgængelige indendørs, ligeledes kan udendørs støvbade, der overdækkes også være en mulighed.
- Forsøg at fremme væksten af græs, buske og træer i hønsegården, så jorden dækkes. Foldskifte kan være en mulighed.

Hvordan begrænses hønsenes eksponering af PCB fra gamle byggematerialer mm.?

- Vær opmærksom på afsmitning fra bygninger.
- PCB blev anvendt fra 1950 til 1977, og herefter har det været forbudt at anvende. Siden 1986 har der været totalt forbud. PCB kan stadig forekomme i bygninger opført eller renoveret i ovenstående periode. Afsmitning af PCB fra bygningerne til jorden kan forekomme tæt på bygningen.
- Undgå at høns kommer i kontakt med byggeaffald fra gamle bygninger, da dette kan indeholde PCB.

Indtag via foderet:

- Undgå at fodre høns med grovfoder f.eks. kartoffelskræller, der har et højt indhold af jord.

Mulige tiltag, hvis der er konstateret højt indhold af dioxin/PCB i æg:

- Forsøg at identificere kilden, for at fjerne den. Hvis jorden er blevet forurenede med dioxiner fra udbringning af aske fra brændeovne eller lignende, fjernes den berørte jord.
- Hold hønsene inde i en periode, indtil forholdene om muligt er normaliseret/genoprettet.
- Udskift/pløj/fjern det øverste lag af hønsegården. Spred flis eller skift fold så græs eller anden vegetation kan vokse op og dække jorden.

- Fjern eventuelle forureningskilder som f.eks. byggeaffald fra gamle bygninger, hvor der kan være PCB i. Du skal henvende dig til kommunens tekniske forvaltning for at få at vide, hvordan PCB-holdigt affald skal håndteres.